

สวท. ๙๐
วันที่ ๒๕ ก.พ. ๕๙
เวลา ๑๔.๔๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
รหัสเรื่อง : ส19169
รับที่ : ๕3152/59
วันที่ : 25 ก.พ. 59 เวลา : 14:15

ที่ กค ๑๐๐๖/๓๓๙๐

กระทรวงการคลัง
ถนนพระราม ๖
กรุงเทพฯ ๑๐๔๐๐

พต กุมภาพันธุ์ ๒๕๕๙

เรื่อง แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

- สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะรัฐมนตรี
๒. บทสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)
๓. สรุปแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

ด้วยกระทรวงการคลังขอเสนอเรื่อง แผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๓ (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓) (แผนพัฒนาฯ ๓) มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติในหลักการของแผนดังกล่าว โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑๓) ทั้งนี้ รองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงการคลังได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. ความเป็นมา

๑.๑ กระทรวงการคลังและธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ร่วมกันจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๑ (แผนพัฒนาฯ ๑) เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาระบบสถาบันการเงินระหว่างปี ๒๕๔๗ - ๒๕๕๑ โดยมุ่งเน้นการปรับปรุงโครงสร้างและจัดรูปแบบระบบสถาบันการเงินไทย เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินสามารถทำหน้าที่เป็นตัวกลางทางการเงินและรองรับการเติบโตของเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อมาได้มีการจัดทำแผนพัฒนาระบบสถาบันการเงิน ระยะที่ ๒ (แผนพัฒนาฯ ๒) เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนา ระหว่างปี ๒๕๕๓ - ๒๕๕๗ โดยมุ่งเสริมความแข็งแกร่งให้กับสถาบันการเงินโดยเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพด้านการลดต้นทุนจากกฎเกณฑ์ทางการและสินทรัพย์ด้วยคุณภาพที่ค้างอยู่ ส่งเสริมการแข่งขันในระบบและการเข้าถึงบริการทางการเงินของประชาชน รวมทั้งส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินโดยเฉพาะด้านการบริหารความเสี่ยง

๑.๒ ทั้งนี้ ภายหลังจากดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๒ เสร็จสิ้น พบว่า โครงสร้างระบบสถาบันการเงินมีการควบรวมกันทำให้มีความมั่นคงมากขึ้น มีธนาคารพาณิชย์ที่เป็นบริษัทลูกของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศ (Subsidiary) รายใหม่ และโครงสร้างของระบบมีจำนวนผู้เล่นในประเทศและต่างประเทศค่อนข้างสมดุล โดยจำนวนสถาบันการเงินได้ลดลงจากจำนวนทั้งหมด ๔๗ แห่ง ณ สิ้นปี ๒๕๕๒ เหลือ ๔๒ แห่ง ณ สิ้นปี ๒๕๕๗ และมีการเพิ่มธุรกิจสินเชื่อรายย่อยเพื่อการประกอบอาชีพภายใต้การกำกับ (Nano-Finance)

๑.๓ จากการประเมินพัฒนาการของระบบสถาบันการเงินไทยภายหลังจากดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๒ พบว่าระบบธนาคารพาณิชย์ไทยมีเสถียรภาพสามารถรองรับการเติบโตของภาคเศรษฐกิจจริง มีการแข่งขันเพิ่มขึ้น ประสิทธิภาพในการดำเนินงานดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งครัวเรือนสามารถเข้าถึงบริการทางการเงินได้ดีขึ้น

แต่ยังไม่ทั่วถึง ดังนั้น จึงยังมีช่องว่างที่สามารถพัฒนาต่อไปได้ เช่น การเพิ่มการเข้าถึงบริการทางการเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) การพัฒนาความรู้ทางการเงินของครัวเรือน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน เป็นต้น

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

หลังจากสิ้นสุดแผนพัฒนาฯ ๒ ในปี ๒๕๕๗ แม้ว่าธนาคารพาณิชย์จะยังคงมีบทบาทหลักในระบบการเงิน แต่ก็มีผู้ให้บริการประเภทอื่นที่มีบทบาทเพิ่มมากขึ้น เช่น สถาบันการเงินเฉพาะกิจ (SFIs) ผู้ให้บริการที่มีใช้สถาบันการเงิน (Non-banks) โดยเฉพาะบริษัทบัตรเครดิตอิเล็กทรอนิกส์ (e-Money) สหกรณ์ องค์กรการเงินชุมชน เป็นต้น รวมทั้งตลาดทุนที่มีการขยายตัวมากขึ้น ประกอบกับปัจจัยแวดล้อมจากทั้งภายในและภายนอก เช่น การเข้าสู่เศรษฐกิจยุคดิจิทัล การรวมกลุ่มเศรษฐกิจในภูมิภาค การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ และการเปลี่ยนแปลงเกณฑ์การกำกับสากล เป็นต้น ปัจจัยดังกล่าวข้างต้นล้วนนำมาซึ่งโอกาสและความท้าทายของระบบสถาบันการเงินไทย จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาระบบสถาบันการเงินเพิ่มเติมเพื่อสร้างจุดแข็งและปิดจุดอ่อนของระบบ เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับแนวโน้มของบริบทภายนอกที่เปลี่ยนแปลงไป ดังนั้น ธปท. จึงได้จัดทำแผนพัฒนาฯ ๓ ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาระบบสถาบันการเงินไทยในระยะต่อไป และโดยที่มาตรการภายใต้แผนพัฒนาฯ ๓ มีความเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน จึงมีความจำเป็นต้องเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบในหลักการเพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ๓ ที่กำหนดไว้ได้

๓. สาระสำคัญของแผนพัฒนาฯ ๓ (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒ และ ๓)

แผนพัฒนาฯ ๓ เป็นการวางกรอบพัฒนาระบบสถาบันการเงินช่วงปี ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ ซึ่งมุ่งหวังให้สถาบันการเงินไทยแข่งขันได้ สามารถตอบสนองความต้องการที่หลากหลายขึ้นด้วยราคาที่เป็นธรรมและไม่บิดเบือน และสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในภูมิภาค โดยดำรงไว้ซึ่งเสถียรภาพทางเศรษฐกิจและการเงิน โดยมีนโยบายหลักและมาตรการของแผนพัฒนาฯ ๓ แบ่งออกเป็น ๔ ด้านที่สำคัญ ดังนี้

๓.๑ ด้านการส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
และการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบ (Digitization & Efficiency)

๓.๑.๑ ส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์
โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนการใช้บริการทางอิเล็กทรอนิกส์อย่างมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือ การเพิ่มบทบาทผู้ให้บริการการโอนและชำระเงินซึ่งครอบคลุมทั้งธนาคารพาณิชย์และ Non-Banks และการส่งเสริมการใช้บริการทางการเงินและการชำระเงินทางอิเล็กทรอนิกส์ (e-Payment) ให้เพิ่มขึ้น ผ่านทางการสนับสนุนโครงการตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานระบบการชำระเงินแบบอิเล็กทรอนิกส์แห่งชาติ (National e-Payment)

๓.๑.๒ ปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงาน โดยการสนับสนุนให้ธนาคารพาณิชย์พัฒนากระบวนการทำงานภายในให้คล่องตัว ยืดหยุ่น และเป็นอัตโนมัติมากขึ้น การผลักดันการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานกลางทางการเงิน และการพัฒนากระบวนการพิจารณาคำขออนุญาตและการรับส่งข้อมูลกับ ธปท.

๓.๑.๓ ประเมินโครงสร้างระบบสถาบันการเงินสำหรับระยะต่อไป โดยการเพิ่มการแข่งขันและโอกาสในการพัฒนาศักยภาพของผู้ให้บริการ และการกำหนดภูมิทัศน์ที่เหมาะสมของระบบสถาบันการเงินไทยในระยะต่อไป เช่น เพิ่มบทบาทผู้ให้บริการที่มีศักยภาพในปัจจุบันอย่างธนาคารพาณิชย์ และ Non-banks พิจารณาให้มีสิทธิประโยชน์ทางภาษีและค่าธรรมเนียมแก่สถาบันการเงินที่ควบรวมกันโดยสมัครใจ ศึกษาความเป็นไปได้ในการมีใบอนุญาตหรือผู้ดูแลรายใหม่ ตลอดจนศึกษาและกำหนดรูปแบบ ขอบเขตธุรกิจ และแนวทางการกำกับดูแลธนาคารพาณิชย์และผู้ให้บริการอื่นทั้งในและนอกประเทศ รวมทั้งรูปแบบธุรกิจธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่เหมาะสม เป็นต้น

๓.๒ ด้านการเชื่อมต่อการค้าการลงทุนในภูมิภาค (Regionalization)

๓.๒.๑ สนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น โดยการเจรจาเพื่อเพิ่มช่องทางและลดอุปสรรคของการประกอบธุรกิจ การส่งเสริมให้ธนาคารพาณิชย์ที่ประสงค์จะประกอบธุรกิจในต่างประเทศเชื่อมโยงฐานข้อมูลและระบบ IT ให้ครบวงจร การส่งเสริมให้ Non-banks มีบทบาทในการให้บริการธุรกรรมการเงินระหว่างประเทศมากขึ้น และพิจารณาทบทวนหลักเกณฑ์และกระบวนการในการยื่นคำขออนุญาตสำหรับธุรกรรมที่ช่วยส่งเสริมการค้าการลงทุนในภูมิภาค

๓.๒.๒ พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ โดยการส่งเสริมการเชื่อมโยงเครือข่ายระบบการชำระเงินของเอเชีย (Asian Payment Network: APN) และการสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานการชำระเงินในประเทศกัมพูชา สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สหภาพเมียนมาร์ และประเทศเวียดนาม

๓.๒.๓ สร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนให้ไทยเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง โดยการสนับสนุนให้สถาบันการเงินไทยสามารถประกอบธุรกิจในภูมิภาคได้สะดวกขึ้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินระหว่างประเทศ และการสร้างสภาพแวดล้อมภาคการเงินเพื่อสนับสนุนการเชื่อมโยงการค้าการลงทุนในกลุ่มประเทศความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion: GMS)

๓.๓ ด้านการส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงิน (Access)

๓.๓.๑ ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินของภาคประชาชน โดยการเพิ่มช่องทางการเข้าถึงบริการทางการเงิน การผลักดันให้ประชาชนมีสิทธิที่จะได้รับบริการทางการเงินพื้นฐานในราคาที่เหมาะสม รวมทั้งการสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพองค์กรการเงินชุมชน และสนับสนุนให้มีผลิตภัณฑ์และบริการทางการเงินเพื่อรองรับการเข้าสู่วัยเกษียณ พร้อมทั้งส่งเสริมให้มีระบบบำนาญและกองทุนสำรองเลี้ยงชีพ

๓.๓.๒ ส่งเสริมการเข้าถึงบริการทางการเงินและการพัฒนาศักยภาพของ SMEs โดยการพัฒนาข้อมูล SMEs การสนับสนุนการเข้าถึงแหล่งทุนของ SMEs ผ่านสถาบันการเงินและช่องทางอื่น และการสนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายภาครัฐและพัฒนาศักยภาพ SMEs

๓.๓.๓ ร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมการระดมทุนของภาคธุรกิจขนาดใหญ่ผ่านตลาดทุน โดยการส่งเสริมให้ภาคเอกชนสามารถระดมทุนผ่านการออกหุ้นกู้ได้เพิ่มขึ้น พร้อมทั้งสนับสนุนภาครัฐในการออกพันธบัตรรัฐบาลระยะยาวอย่างต่อเนื่อง และสนับสนุนการดำเนินการตามแผนพัฒนาตลาดทุนไทย (ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๓)

๓.๔ ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเงิน (Enablers) ภายใต้แผนพัฒนาฯ ๓ เห็นควรปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินผ่านทาง (๑) พัฒนาบุคลากรทางการเงิน (๒) ส่งเสริมความรู้ทางการเงิน และการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงิน (๓) ผลักดันกฎหมายทางการเงิน และ (๔) พัฒนาและปรับปรุงหลักเกณฑ์กำกับดูแล

อนึ่ง เนื่องจากมาตรการภายใต้แผนพัฒนาฯ ๓ บางส่วนไม่สามารถดำเนินการโดย ธปท. และกระทรวงการคลังได้โดยลำพัง แต่จะต้องอาศัยการผลักดันและบูรณาการการดำเนินงานจากทั้งหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ และภาคเอกชน ดังนั้น ในระยะ ๕ ปีของแผนดังกล่าว ธปท. จะประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการผลักดันและบูรณาการการดำเนินงานเพื่อให้เกิดผลเป็นรูปธรรม โดยจะมีการกำหนดดัชนีชี้วัดผลการดำเนินการ (KPI) ในแต่ละด้าน เพื่อใช้เป็นเป้าหมายและประเมินความสำเร็จของมาตรการ นอกจากนั้น ธปท. จะติดตามและประเมินข้อมูลที่สะท้อนผลการดำเนินงานของแผนพัฒนาฯ ๓ ในด้านต่าง ๆ ที่สำคัญ รวมทั้งรายงานผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๓ ต่อคณะกรรมการนโยบายสถาบันการเงิน เพื่อรายงานรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเป็นประจำทุกครึ่งปี

๔. ผลกระทบ

การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ ๓ จะเป็นประโยชน์ในวงกว้างต่อระบบเศรษฐกิจการเงินไทย โดยระบบสถาบันการเงินไทยจะมั่นคง มีประสิทธิภาพ และสามารถตอบสนองความต้องการของภาคเศรษฐกิจจริงและประชาชนในทุกภาคส่วน ซึ่งจะส่งผลให้ระบบเศรษฐกิจโดยรวมมีต้นทุนทางการเงินที่ต่ำลง การดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันของไทยในท้ายสุด รวมถึงมีการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Inclusive growth) จาก (๑) การเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการทางการเงินและสินเชื่อของประชาชนและภาคธุรกิจด้วยช่องทางที่หลากหลาย รวมทั้งมีต้นทุนและค่าธรรมเนียมที่เหมาะสม ซึ่งจะเป็นการสร้างโอกาสใหม่ ๆ สำหรับการดำเนินธุรกิจ การประกอบอาชีพ การศึกษา และการพัฒนาคุณภาพชีวิต (๒) การส่งเสริมความรู้ทางการเงินอย่างต่อเนื่องจะส่งผลให้ประชาชนและภาคธุรกิจมีความรู้ทางการเงินมากขึ้น ทำให้สามารถใช้ผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่สอดคล้องกับความต้องการ และมีการบริหารจัดการทางการเงินที่มีประสิทธิภาพ และ (๓) มาตรการคุ้มครองผู้ใช้บริการทางการเงินของ ธปท. และการกำกับดูแลสถาบันการเงินและผู้ให้บริการทางการเงินที่เป็นมาตรฐานสากล จะช่วยดูแลและสร้างความมั่นใจแก่ภาคธุรกิจและผู้ให้บริการทางการเงิน

๕. ข้อเสนอของส่วนราชการ

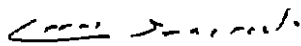
เพื่อให้ระบบสถาบันการเงินมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของภาคเศรษฐกิจจริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนและการเติบโตอย่างมีส่วนร่วม (Sustainable Development and Inclusive Growth) กระทรวงการคลังขอเสนอให้คณะรัฐมนตรีพิจารณา ดังนี้

๕.๑ เห็นชอบในหลักการของแผนพัฒนาฯ ๓

๕.๒ เพื่อให้การดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในแผนพัฒนาฯ ๓ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตามวัตถุประสงค์และกรอบเวลาที่กำหนด จึงเห็นควรให้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและใกล้ชิด โดยมอบหมายให้ ธปท. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำหนด KPI ในแต่ละด้านเพื่อใช้เป็นเป้าหมายและประเมินความสำเร็จของมาตรการ และติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๓ โดยให้ ธปท. ติดตามและรายงานความคืบหน้าการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ๓ ต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อทราบทุกครึ่งปี

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายอภิศักดิ์ ตันติวรวงศ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง

สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง

สำนักนโยบายระบบการเงินและสถาบันการเงิน

โทร. ๐ ๒๒๗๓ ๙๐๒๐ ต่อ ๓๒๔๘

โทรสาร ๐ ๒๖๑๘ ๓๓๗๔